

Kiasma

26 • 2005 vol. 8

**Tyhjästä ja täydestä maisemasta
Kuka ansaitsee rangaistuksen?
Kiertokoulu maailmalla
Aarnen ja Arjan arjessa**

Heli Rekula: Landscape no. 7 Jesus & Mariana, 1989

Heli Rekula: Alttaritaulu teemasta Pyhiinvaellus, 1996

LEENA MARKANEN/KKA

Aiheita ja muistiinmerkitöjä – keskusteluja Heli Rekulan kanssa
15.10. ja 26.10.2004. Osa Kati Kivisen tekemästä haastattelusta.

Tyhjästä ja täydestä maisemasta

Viime vuosina teostesi aiheena on ollut ihmisen sijaan usein hiljainen ja anonyymien oloinen maisema, jota ei ole ladattu turhilla merkityksisällöllä. Kuinka aiheesi vaihtui ihmiskuvista maisemiin?

Olen aina kuvannut maisemaa, mutta työstin niitä itsenäisiksi teoksiksi vasta 1990-luvun loppupuolella. Vuonna 1998 esitin maisemia ensimmäisen kerran yksittäisinä teoksina, aiemmin olen esittänyt niitä vain muiden teosten osana, kuten esimerkiksi *Pyhiinvaellus*-sarjan triptyykeissä.

Henkilökuvien ja rakennettujen ja lavastettujen valokuvien toteuttaminen on melko raskas työprosessi. Minun täytyy ottaa huomioon monia asioita. Koen aina kantavani suurta vastuuta sekä työprosessista että valmiista teoksesta. Maisema-

teoksieni ihmiset ovat ikään kuin osa maisemaa. Näissä kuvissa minua kiinnostaa ennen kaikkea etäisyys itseni ja kuvissa olevien ihmisten välillä.

Maisema aiheena antaa minulle hengähdystauon. Elän kaupungissa, missä massiivinen määrä informaatiota ympäröi jatkuvasti minua. Maiseman hiljaisuudessa tunne läsnäolosta ja olemassaolosta vahvistuu, ajatus kirkastuu.

Olet kutsunut maisemakuviasi ”kokemukselliseksi muistiinpanoiksi”. Ovatko kaikki teoksesi samalla tavalla muistiinpanoja kokemuksista vai koskeeko tämä vain maisemakuviasi?

Maisemakuvani ovat evidenssejä eli todistusaineistoa jostakin tapahtuneesta tai kokemuksesta, joka on edeltänyt muistiinmerkitäni tai

■ info

Heli Rekula
AUTIOMAA
teoksia vuosilta 1989–2004
 5.2.–24.4. Viides ja 4. krs

Heli Rekulan näyttely Autiomaa tuo esiin yhden keskeisistä suomalaisista media- ja valokuvataiteilijoistamme, joka on viime vuosina toiminut aktiivisesti niin kotimaisella kuin ulkomaisellakin taidekentällä osallistuen mm. vuonna 2001 Venetsian biennaalin päänäyttelyyn. Vuonna 2002 Heli Rekulalle myönnettiin arvostettu Ars Fennica -palkinto.

Muistiinmerkinnät ovat luettavissa kokonaisuudessaan näyttelyn yhteydessä julkaistavasta näyttelykirjasta.

Heli Rekula:
 "Desiré or I just don't know
 what to do with myself", 1996

muistiinpanoani eli valokuvan ottamista. Henkilökuviani työstän eri tavalla. Niiden toteuttamista eli kuvausprosessia saattaa edeltää pitkäkin ennalta suunnittelu. Rakennetuissa henkilökuviissa toteutan muistiinpanojen ja luonnosten pohjalta jotain kuvaksi, kun taas maisemateosten kuvat itsessään ovat muistiinmerkintöjä. Ehkä kaikki kuvat ovat sekä esityksiä että muistiinpanoja. Työprosessit ja työvaiheet ovat kuitenkin täysin erilaisia.

Maisemakuviissasi yhdistyy samanaikaisesti herkullisella tavalla tarkkuus ja epämääräisyys. Kuvissa on paljon yksityiskohtia, mutta mikään noista yksityiskohdista ei nouse toisia merkittävämmäksi. Kuinka löydät ja valitset kuvauskohteesi ja missä vaiheessa päätät käyttämäsi kuvakoon sekä rajauksen uudelle maisemakuvalle?

Suurin osa maisemaa käsittelevistä valokuvateoksistani on syntynyt sattumanvaraisesti. Kuvaus ei ole "laskelmoitua" toimintaa, vaan koen olevani avoimena kohtaamisen mahdollisuudelle maisemassa. Puhun itse "asetumisesta maisemaan".

Maisemateoksissani se tunne tai ajatus, joka saa minut ottamaan kuvan, on merkityksekkäin. Teoksen tekeminen on sen kokemuksen esille tuomista. Kiinnostavaa on, välittykö toisille jotain niistä tunteista ja ajatuksista sellaisenaan kuin olen ne itse kokenut. Maisemakuvissa minua kiinnostaa asioiden näyttäytyminen samanarvoisina, eikä niinkään se, että kuvassa olisi jokin yksittäinen asia, joku tietty objekti, jota katsotaan. Maisema itsessään on katsomisen kohde, oli siellä mitä hyvänsä.

Valmiin kuvan, esimerkiksi 75 x 180 senttimetrinen panoraamakuvan, koko perustuu kuvan katsomiseen, omaan kokemukseeni kuvan edessä. En kykene katsomaan niin isoa kuvaa kerralla, vaan joudun lukemaan kuvaa horisontaalisesti katseeni liukussa kuvan yli. Kuvaa lukiessani minulle palautuu mieleen jotakin siitä hetkestä, jolloin olin fyysisesti läsnä kuvan esittämässä tilanteessa. Tilanne ei ole enää samanlainen, mutta muistiinmerkinnän kautta muistan alkuperäisen kokemuksen.

□ **Kati Kivinen**

© HELI REKULA

© HELI REKULA

Heli Rekula: Landscape no. 15, Inch Strand, 2000

Heli Rekula: Landscape no.28, Breaking of The Sea, 2000

Aarne Jämsä: sarjasta Aarne ja Arja, 1998–2004

PETRI VIRKINEN/KKA

Aarnen ja Arjan arjessa

Keski-ikäisellä miehelläkö kurjaa? Ainakaan kohta viisikymppisen Aarne Jämsän maailmassa ei soi vain pakkopärjäämisen ikivinkuva virsi. Siellä maistuu täysi elämä. Vai mitä muuta sanoisitte piirrossarjasta Aarne ja Arja?

Sarjan nimi vihjaa vahvaan omaelämäkerrallisuuteen. Aarne siinä kuvaa Arjansa kanssa jaettua arkea kuuden viime vuoden ajalta (1998–2004). Kiasman kokoelmiin näitä tussilla ja vesivärillä tehtyjä maalauksia on kertynyt jo useampi kymmenen. Neliön muotoisina ne ovat kuin sarjakuvan ruutuja, joissa seurataan erään aviosuhteen muuttuvia tilanteita. Aarne Jämsän oma kertojanääni on voimakas, mutta silti eivät omalaatuiset kohtauokset tahdo avautua Aarnen ja Arjan elämän ulkopiiriläisille. Katsoja saa itse keksiä sarjan puuttuvat puhekuplat.

Aarnen ja Arjan arki ei ole vain kuvakirjankaunista koti-idylliä. Päinvastoin, kuvista aistii niin rakkautta kuin raivoakin kotirintamalla. Siellä lemmitään, pidetään mykkäkoulua tai roikutaan toinen toistensa kurkuissa. Siellä katsotaan silytysten lomadioja laavalampun loisteessa. Siellä myös tuijotetaan tietokonetta puolison huomiontarvetta laiminlyöden ja vellotaan kaiken väärissä vihassa ja darrassa. Kuvien mehevissä kotikoristeissa

näky viittauksia taiteilijaelämään: seinillä on Aarnen piirustuksia, kaapistojen päällä pienoisoikeuksia. Todellisuuden painovomalait tai perspektiiviopit eivät kuvien luomia näkymiä kavenna. Muodot vääntyvät ja vääristyvät, jos kuvan tunnelma niin vaatii.

Kuvasarjan ainekset ovat ilmiselvästi aistilliset. Aarne ja Arja kulkevat kotioloissaan paratiisillisissa puvuissaan, alasti Aatamin ja Eevan tapaan. Mutta syntiinlankeemuksen jälkeiseksi paratiisiksi saavat kelvata keltaisiksi kuihtuneet ruukkukasvit, eikä viattomuuden tilakaan ole enää puhtoinen. Kuvissa näkee – niin halutessaan – aineksia myös kolmiodraamaan.

Hykerryttäviä he silti ovat, Aarne ja Arja pulleina ja pehmoisina; oudosti samannäköisinä, toinen toisensa kuvaksi kasvaneina. Antisankariparin olemus on veistoksellinen. Taiteilijamatrikeleissa Jämsä esitelläänkin ensisijaisesti kuvanveistäjänä. Titteli ei silti kerro kaikkea miehen taiteellisesta toiminnasta.

■ info

Murtumia – arki toisin katsoen

2.4.–20.11. 2. ja 3. krs

Kiasman kokoelmanäyttelyssä nähdään kantaaottavien teosten ohella myös teoksia, jotka vaikuttavat hienovaraisemalla tavalla ihmisten eettisiin näkemyksiin ja ajattelun tapoihin.

Murtumia – puhetta taiteesta ja vallasta

Luentosarja Seminaari-tilassa keskiviikkoisin klo 17, vapaa pääsy

- 20.4. Leena-Maija Rossi: Taide, valta, politiikka
- 27.4. Erkki Berndtson: Tilan politiikkaa
- 4.5. Annamari Vänskä: Taide, porno – korkeanjamatalan politiikasta visuaalisessa kulttuurissa
- 11.5. Juha-Heikki Tihinen: Maskuliinisuuden politiikkaa

Yleisöopastus perjantaisin klo 18. Vapaa pääsy.

Äänioppaasta kuulet tietoa näyttelyn teoksista ja teemoista.

Hänen käsiensä kautta on saanut hyvin monipuolinen materiaali-pohja uuden, hulvattoman elämän taideteoksena. Jämsä myös opettaa taidetta, ja viimeisimpänä hän on voinut liittää ansiolistaansa ehdokkuuden Ars Fennica 2005 -kuvataidepalkintoon.

Mitä tekee yhden pariskunnan elämää kertaava teossarja yhteiskunnan uutta poliittisuutta pohtivassa kokoelmanäyttelyssä? Sarja ei välitä vakavaa maailmankuvaa eikä huou huolta muusta kuin omasta jokapäiväisyydestään. Mutta se vie meidät juuri sinne mistä suvaitsevaisuus alkaa – omiin olohuoneisiimme.

□ **Riikka Haapalainen**

Vastaava museolehtori

Taide on osa ihmisyyttä ARS 06 -näyttelyssä

Kiasma valmistele laajaa kansainvälistä nykyaiteen katselmusta. ARS 06 avautuu vuoden päästä tammikuussa. ARS-näyttelyt ovat kukin omana aikanaan nostaneet esiin kuvataiteen keskeisimpiä ilmiöitä. ARS 06 tuo esiin taiteen olennaisena osana ihmisyyttä.

Tammikuussa 2006 avautuvan ARS 06 -näyttelyn teema on ihmisen kyky hyvään ja pahaan. Taide nähdään inhimillisen toiminnan keskeisenä muotona. Ihmisyyttä tarkastellaan erilaisista näkökulmista mm. tunnekokemusten, aistillisuuden ja seksuaalisuuden kautta. Teokset avaavat henkilökohtaisia maailmanselitysmalleja sekä heijastavat ihmisen itselleen luomia yhteiskunnan rakenteita.

Median kuvat rakentavat ihmisen käsitystä tästä ajasta ja maailmasta, toisista ja omasta itsestään. Tämän ajan julkista kuvakulttuuria hallitsee pelko, epätoivo ja jopa kauhu. Taide voi antaa lohtua ja koskettavia elämyksiä nopeasti muuttuvassa, epävarmassa maailmassa. Taide on osa oman aikamme todellisuutta.

PERUSKYSYMYSTEN ÄÄRELLÄ

Näyttelyyn kutsutaan noin 40 nykyaiteilijaa eri puolilta maailmaa. Teosvalintoja ei kuitenkaan tehdä maantieteellisistä lähtökohdista, vaan huomio kiinnitetään ennen kaikkea teosten kykyyn puhutella.

Tematiikan painopiste on ajattomissa peruskysymyksissä. Tällaisia ovat mm. ihmisen kokemukset itsestään ja häntä ympäröivästä todellisuudesta. Myös kauden ja rumuuden käsitteiden pohtiminen on jälleen ajankohtaista.

ARS 06 muodostaa dynaamisen kokonaisuuden, jossa koko näyttelyn ajan esillä

olevat teokset saavat rinnalleen vaihtuvien projektien sarjan. Nämä ARS-teeman alle sijoittuvat projektit toteutetaan eri yhteistyötahojen kanssa.

SEITSEMÄS SUURKATSELMUS

ARS 06 on seitsemäs ARS-näyttely ja se täyttää koko Kiasma-rakennuksen. Myös Kiasma-teatterissa nähdään ARS-teemoihin liittyvä ohjelmisto.

Edellinen ARS järjestettiin vuonna 2001, jolloin teemana oli globalisoituvan maailman moniulotteisuus ja kulttuurien vuoropuhelun mahdollisuus. Aiemmat ARS-näyttelyt järjestettiin Ateneumissa vuosina 1961, 1969, 1974, 1983 ja 1995. Suurnäyttelyiden keskeinen tavoite on ollut esitellä kansainvälistä nykyaiteita Suomessa.

□ **Tuula Karjalainen**
museonjohtaja

■ info

ARS 06
20.1.–27.8.2006

ARS 06:n näyttelytyöryhmän puheenjohtajana toimii Kiasman johtaja, FT Tuula Karjalainen. Näyttelytyöryhmään kuuluvat lisäksi näyttelykoordinaattori Kati Kivinen, amanuenssi Patrik Nyberg, erikoisuunnittelija Perttu Rastas, intendentti Marja Sakari ja amanuenssi Jari-Pekka Vanhala. Kiasma-teatterin ARS-ohjelmistosta vastaa tuottaja Virve Sutinen.

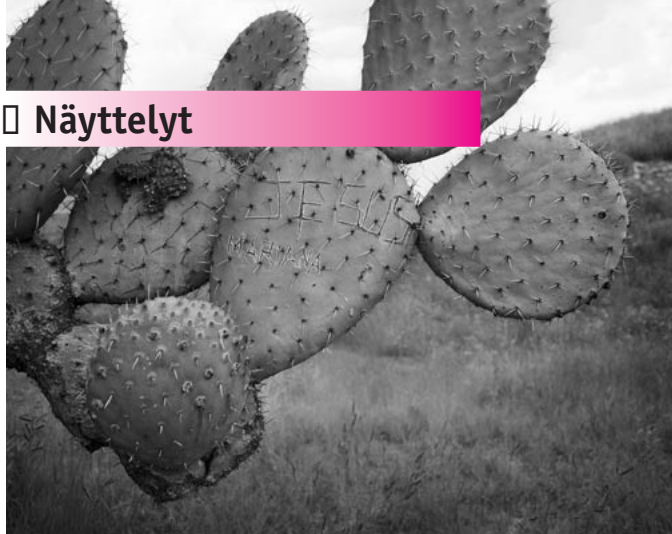
PETRI VIRANEN/KA

Kiasman johtaja
Tuula Karjalainen

□ Kiasma- kalenteri

Näyttelyt

© HELI REKULA

Heli Rekula: Landscape no. 7 Jesus & Mariana, 1989

Heli Rekula

AUTIOMAA

teoksia vuosilta 1989–2004

5.2.–24.4. Viides ja 4. kerros

Kiasma kokoaa kahden kerroksen näyttelyyn Heli Rekulan lähes koko tähänastisen tuotannon. Näyttelyssä nähdään liikkuvaa kuvaa, valokuvia sekä ennen näkemättömiä uusia teoksia. Näyttelyn yhteydessä julkaistaan myös taiteilijan tuotantoa laajasti esittelevä kirja, johon artikkeleita ovat kirjoittaneet mm. tutkijat Maria Hirvi, Arja Elovirta ja Jarmo Valkola. □ s. 2

Yleisöopastus ke klo 18 ja su klo 15. Museolipulla.

Näkökulmia-asiantuntijakerrokset ke klo 18. Museolipulla.

16.2. Perttu Rastas: Autiomaa-näyttelyn kokoaminen

2.3. Maria Hirvi: Miten kuva puhuu?

16.3. Pertti Kekarainen:

Kollegan näkökulma Rekulan teoksiin

30.3. Kati Kivinen:

Kohtaamisia liikkuvissa kuvissa

13.4. Anna-Kaisa Rastenberger:

Esittämässä naista

OMISSA MAAILMOISSA

– toinen taide

14.5.–21.8. Viides ja 4. krs

Näyttely esittelee sekä kotimaisia että ulkomaisia outsider-taiteilijoita ja pohtii samalla rajaa taidemaailman marginaalissa toimivien, mutta kuitenkin sen sisäpuolella työskentelevien taiteilijoiden ja ulkopuolisten välillä. Näyttely valottaa myös outsider-taiteen historiallista perspektiiviä. □ s. 16

Yleisöopastukset su klo 15 ja ke klo 18.

Museolipulla.

Keskusteluoppaat paikalla

ti klo 10–16 ja ke–su klo 12–18.

Taide mielessä 25.–26.5.

Kansainvälinen seminaari, jossa käsitellään mm. taiteen ja mielenterveyden yhteyttä.

JAAANUS HEINÄ

Petri Martikainen: Punainen Buddha

STUDIO K

CHRISTOPHER BURKE Courtesy Cheim & Read

Otto Zitko, walldrawing, Cheim & Read, New York, 2003

Otto Zitko 18.2.–22.5.

Itävaltalainen taiteilija Otto Zitko toteuttaa Studio K:hon seinäpiirustuksen, joka jatkaa ajatuksellisesti samaa viivaa, jonka piirtämisen Zitko aloitti jo 1980-luvulla. Dynaaminen viiva kulkee eri paikoissa ja asettuu kuhunkin tilaan sykeröisen sähköisen pyörteenä, tuoden katsojan suuren piirustuksen sisään. www.zitko.at

Kimmo Schroderus 3.6.–11.9.

Kuvanveistäjä Kimmo Schroderuksen teos *Laajentuja* (2004) ottaa haltuunsa näyttelytilan pitkine teräsraajoineen, jotka kasvavat rakenteen keskiosasta.

PÉTER FORGÁCS

KONTTI

Péter Forgács 11.2.–15.5.

Unkarilainen Péter Forgács

tunnetaan löydetyn elokuvamateriaalin uusiokäyttäjänä.

Tonava exodusessakin käytetään löydettyä kaitafilmmateriaalia toisen maailmansodan kahdesta exoduksesta.

Interaktiivisessa installaatiossa Forgács on jakanut tarinoiden tasot eri kankaille silmä-pareiksi, jotka näkivät samasta tilanteesta eri asioita. □ s. 19

www.danube-exodus.hu

Pia Tikka 3.6.–21.8.

Obsessio on elokuvallinen installaatio, joka perustuu tiedostamattomaan vuorovaikutukseen. Siinä katsoja kadottaa itsensä fiktiivisten Emmen ja Henrikin

tunne maailmaan. Obsessio kuvaa, kuinka yksilöön kohdistunut väkivallanteko vahingoittaa myös tämän läheisiä ihmisiä ja elinpiiriä. Obsessiivisen tytön sairaskertomus avaa keskustelukentän seksin ja väkivallan ulottuvuuksista elokuvassa ja laajemminkin yhteiskunnassamme.

RAKASTAA, EI RAKASTA...

Kokoelmien valitut 3. kerros,
Yleisön valinnat 2. kerros
27.2. saakka

Yleisöopastukset pe klo 18. Vapaa pääsy. Virtuaalinäyttely **360°** löytyy Kiasman sivulta www.kiasma.fi
Mukana on kävijöiden kommentteja teoksista.

MURTUMIA – arki toisin katsoen

2.4.–20.11., 2. ja 3. krs

Taiteilijat ovat kautta aikojen toimineet yhteiskunnallisten epäkohtien äänitorvina, jonkinlaisina tarkkänäköisinä totuuden puhujina, jotka osoittavat ja paljastavat epäkohtia ympäristössään ja maailmassa. Miten taide reagoi näihin kysymyksiin – vai reagoiko se. Miten taide käsittelee arvomaailmojen ja käsitysten murtumia? Mitä keinoja taiteella on esittää esimerkiksi markkinatalouden ja kulutuksen paisuvaa vaikutusta yhteiskunnassa. Kiasman kokoelmista kootussa näyttelyssä kanta-aottavien teosten ohella on esillä myös teoksia, jotka vaikuttavat hienovaraisemalla tavalla ihmisten eettisiin näkemyksiin ja ajattelun tapoihin. Taide opettaa meitä näkemään toisin. Katsomalla avoimesti yhä uudelleen opimme

keet. Ääniopas on maksuton kokeilu.
Kerro mitä pidit!

www.julkinenmielipide.fi

sarjana. www.tamperefilmfestival.fi

Kokoelmat

Henrik Duncker: Marko "Veve" Hynnälä, Hynnälä, 1993

PEETRI VUORINEN/KAA

näkemään paremmin ja välittävämmin.
□ s. 6

Yleisöopastukset pe klo 18. Vapaa pääsy.

Murtumia – puhetta taiteesta ja vallasta
Luentosarja Seminaari-tilassa ke klo 17, vapaa pääsy.

20.4. Leena-Maija Rossi:

Taide, valta, politiikka

27.4. Erkki Berndtson: Tilan politiikkaa

4.5. Annamari Vänskä: Taide vs. porno – korkean ja matalan politiikasta visuaalisessa kulttuurissa

11.5. Juha-Heikki Tihinen:

Maskuliinisuuksien politiikkaa

Ääniopas

Äänioppaasta kuulet tietoa Murtumia-näyttelyn teoksista ja teemoista. Kävijät saavat lainaksi MP3-soittimen ja kuulok-

DocPoint 12.–16.1.

Pohjoismaiden suurin dokumenttielokuva-festivaali esittelee kotimaisten ja kansainvälisten uusien dokumenttielokuvien parhaimmistoa. www.docpoint.info

Deborah Hay: Lecture on the Performance of Beauty ja The Match (video)

28. ja 29.1. klo 18

Viides kansainvälinen Sivuaskel/Side Step Festival järjestetään 22.–30.1. ja sen teemana on Tanssi, havainto ja kehollinen ajattelu. Deborah Hay vieraillee festivaalilla sooloteoksellaan ja hänen palkittu koreografiansa *The Match* nähdään videotaltiointina (New York, 2004).

Liput 17/12 euroa

www.sidestep.fi

Juha Huuskonen ja Tuomo Tammenpää:

Plan*B for Arkadianmäki

24.1.–6.2.

*Plan*B for Arkadianmäki* on kutsunut demokratiaa, poliittisia valtarakenteita ja julkista mielihäilyä tutkineita tahjoja valitsemaan aiheet seitsemälle kansanäänestykselle. Kansanäänestykset toteutetaan internetin välityksellä tammikuussa 2005. Tulokset toimitetaan Suomen Eduskunnalle, joka voi parhaaksi katsomallaan tavalla ottaa niiden antamat neuvot huomioon. Projektin päämajana toimii Nykytaiteen museo Kiasma, jossa kansanäänestysten lisäksi järjestetään keskustelutalouksia ja esitetään aiheeseen liittyviä videoteoksia Kiasma-teatterissa. □ s. 13

Kiasma-teatteri

ERIK BERG

Zero visibility corp: ...it's only a rehearsal

2.–3.3. klo 19

Norjalaisen Zero Visibility -ryhmän teoksessa *...it's only a rehearsal* tutustumme mieheen ja naiseen – rakastavaisiin. Tiivistunnelmaisessa tanssissa heidän suhteensa luonne paljastuu fyysisyyden kautta, ei näyttämöllisten tai esittävien elementtien välityksellä. □ s. 14
Liput 15/12 euroa

Mikko Hynninen: Kiasma-teatteri

10., 12., 16. ja 18.3. klo 19

Esitys, jossa ei ole soittajia eikä soittimia, vaan ainoastaan Kiasma-teatterin tyhjä sali, jonka ääniä käytetään teoksen materiaalina. □ s. 19
Liput 12/8 euroa

Tampereen parhaat 19.3.

Kiasma-teatteri esittää Tampereen lyhytelokuvajuhlien parhaita paloja ja voittajia tiiviinä

PikseliÄhky05

Elektronisen taiteen festivaali

14.–17.4.

Festivaali kokoa teoreetikkoja, kirjoittajia, taiteilijoita, muotoilijoita ja aktivisteja. Tapahtuma koostuu audiovisuaalisista konserteista ja klubeista, osallistuvasta ja interaktiivisesta elokuvasta, sekä kokeellisesta interaktiivisuudesta ja elektronisesta musiikista.

www.pixelache.ac

TeatteriNyt! 11.–15.5.

TeatteriNyt! luo kohtaamispaikan nykyesityksille ja nykyteatterille, jotka jäävät perinteisen teatterin ulkopuolelle. Ohjelmassa pohjoismaisia vierailuesityksistä mm. ohjaaja Esa Kirkkopelto ja Nälkäteatteri, sekä nuorten taiteilijoiden esityksiä, performansseja, elokuvia ja taidekohtaamisia. Lisäksi järjestetään taiteilijataapaamisia, joissa avataan nykyesitystaiteen käsitteitä samalla kun taiteilijat kertovat työnsä lähtökohdista.

Nälkäteatteri: Toisissa tiloissa

Ensiesitys 14.5. TeatteriNyt! -tapahtuman yhteydessä. Muut esitykset 15., 18., 20., 21. ja 22.5. Esitysprojekti liikkuu kokeellisen teatterin, performanssin, tanssin ja kuvataiteen välisellä vyöhykkeellä. Se käynnistyi keväällä 2004 Helsingissä ja kokoa yhteen suomalaisia, vaihtoehtoisen teatterin tekijöitä sekä performanssitaiteilijoita, joiden yhteisenä haluna on etsiä uusia syitä ja

□ Kiasman Paja

muotoja esiintyjän ja yleisön kohtaamiselle.
Liput 6/5 euroa.

Lisätietoja museolehtori Kalle Hamm,
p. (09) 1733 6521, kalle.hamm@kiasma.fi

AIKUSILLE JA LAPSILLE

Tehdään yhdessä lauantaicin
aamupäivän paja klo 10.30–13
iltapäivän nonstop-paja klo 14–16.30
Lapset, nuoret ja aikuiset voivat kokeilla yhdessä
luovuuttaan ja käden taitojaan. 5,50/4 e, alle
18-vuotiaille maksuton. Alaikäraja neljä vuotta.
22.1. Kaunotar vai hirviö?, *kipsinaamio*
29.1. Salaisuus oven takana, *sekatekniikka*
5.2. Kertomus yhdellä värillä, *maalauk ja kollaasi*
12.2. Rakkaus on lumivalkoinen? *valotyöpaja*
19.2. Ihmisen vaate, *maalauk vaatteelle*
26.2. Tapahtumapaikka, *jäljennös ja sekatekniikka*
19.3. Eläimet arkkitehteina, *rakentelu*
2.4. Hiekka- ja pilvilinnoja, *carborundum*
9.4. Rajankäyntiä, *juliste*
16.4. Sankarit ja antisankarit, *rakentelu*
23.4. Tulevaisuuden kaupunki, *romutaide*
7.5. Karnevaalit, *kasvovärit, naamiointi*
Aamupäivän paja on varattu erityisesti
kauempaa tuleville. Ilm. ma–pe klo 9–12,
p. (09) 1733 6509.

Iltapäivän pajaan ei tarvita ilmoittautumista.

□ Opastukset

YLEISÖOPASTUKSET

Opastukset kokoelmien Rakastaa, ei rakasta...
ja Murtumia-näyttelyihin pe klo 18.
Opastukset vaihtuviin näyttelyihin
ke klo 18 ja su klo 15.
Ruotsinkielinen yleisöopastus
joka kuukauden ensimmäinen su klo 12.

Tilattavat opastukset

Opastuksia voi tilata kokoelma- ja vaihtuviin näyttelyihin. Tilaukset ma–pe klo 9–12 p. (09) 1733 6509.
Hinnat arkisin 55 e, sunnuntaisin 68 e. Opastuskielet

□ Puheohjelmat

Taiteilijataapaamiset

Kiasman Ystävien järjestämä taiteilijataapaamisten sarja torstaisin Seminaari-tilassa, vapaa pääsy.
10.2. klo 17 Ars Fennica -ehdokkaiden esittely
3.3. klo 18 kuvanveistäjä Inka Nieminen
7.4. klo 18 kuvanveistäjä Markus Kähre
12.5. klo 18 kuvanveistäjä Pasi Karjula

Katseen filosofiaa -luentosarja

Yhteistyössä Kriittisen korkeakoulun kanssa.
Seminaari-tilassa ke klo 17, vapaa pääsy.
16.2. Harald Arnkil: Väristä
2.3. Eero Ojanen: Havainnosta
16.3. Aarne Jämsä: Kieli ja muovailuvahaa

□ Kouluille ja päiväkodeille

PAJAT

Nykytaiteen ABC-pajat helmikuussa
päiväkodit ja perusopetuksen 1–2 luokat
Ensimmäinen käynti on opastettu kierros Rakastaa, ei rakasta... -näyttelyyn. Toinen ja kolmas käynti ovat pajatyöskentelyä, jossa tutustutaan nykytaiteeseen käytettyihin materiaaleihin ja tekniikoihin. Max. 15 henkilöä. Ilm. 24.1. klo 13 alkaen, p. (09) 1733 6513.

Pinssi ja pensseli huhtikuussa

perusopetuksen 3–9 luokat
Käynnillä tutustutaan Kiasman Murtumia-kokoelman näyttelyyn ja työskennellään pajassa. Pajassa pohditaan miten eri tavoin voimme ilmaista mielipiteitämme. Max 15 henkilöä. Ilm. 24.1. klo 13 alkaen, p. (09) 1733 6513. Maksuton.

Jotain vanhaa, jotain uutta...

Kevätretki Ateneumiin ja Kiasmaan 10.–26.5.
erityisesti pääkaupunkiseudun ulkopuolelta saapuvat koululaisryhmät
Ateneumissa tutustumme kokoelmiin ja Kiasmassa näemme Murtumia-kokoelman näyttelyyn, jonka jälkeen pajoissa pohdimme miten eri tavoin voimme ilmaista mielipiteitämme. Luokka (max. 32) jakautuu kahteen ryhmään, jotka työskentelevät eri museossa kaksi ja puoli tuntia. Molemmilla ryhmillä tulisi olla mukana vastaava aikuinen. Ilm. ma 4.4. klo 13 alkaen, p. (09) 1733 6314. Maksuton.

OPASTUKSET KOULURYHMILLE

Opastuksia voi tilata kokoelman näyttelyyn ja vaihtuviin näyttelyihin. Voit pyytää opasta kertomaan näyttelystä haluamasi teeman tai näkökulman mukaan. Koululaisryhmille opastukset ovat maksuttomia.

Opastustilaukset ma–pe klo 9–12 p. (09) 1733 6509. Jos koululuokkasi tarvitsee paikan eväiden syönnin tai tehtävien jakoon, kerro siitä opasvaraukselle.

Nykytaiteen ABC-opastukset

25.2. asti ja 5.4.–27.5.
perusopetuksen 1–2 luokat
Voit tulla luokkasi kanssa Kiasmaan kerran tai kahdesti. Kesto n. 45 min.

1. Aistikas opastus Katsellaan, kuunnellaan ja haistellaan kokoelman näyttelyn teoksia.
2. Mistä on nykytaide tehty? Tutkitaan kokoelman näyttelyn teoksia. Vierailun jälkeen opettaja saa Nykytaiteen ABC -esitteen, jossa on tausta-aineistoa ja tehtäviä koulussa toteutettaviksi. Opasvaraukset ma–pe 9–12 p. (09) 1733 6509 tai arja.samulin@kiasma.fi

Omaoppaat

Kiasma tarjoaa museota aktiivisesti käyttäville kouluille erikoispalvelua, kun koululta löytyy vähintään kolme eri aineiden opettajaa, jotka haluavat hyödyntää Kiasmaa opetuksessaan. Koulun omaopas mm. esittelee näyttelyt opettajaryhmälle ja osallistuu oppilaille annettavien tehtävien ideointiin.
Lisätietoja www.kiasma.fi

□ Info

KIASMA

Mannerheiminaukio 2, 00100 Helsinki.
Avoinna ti 9–17, ke–su 10–20.30, ma suljettu.
Pääsymaksu 5,50/4 e, alle 18-vuotiaat ilmaiseksi. Perjantaisin klo 17–20 vapaa pääsy.
Kiasma-teatterin liput produktiokohtaisesti.
Info (09) 1733 6501, info@kiasma.fi

www.kiasma.fi

Liity maksuttomalle Kiasmail-postituslistalle, niin saat tietoa Kiasman ohjelmistosta omaan sähköpostiosoitteeseesi.

Kiasma on liikkumisesteetön. Opaskoirat ovat tervetulleita. Lipunmyynnissä ja teatterissa on tele/induktiosilmukka.

Nykytaiteen museo Kiasma kuuluu Valtion taidemuseoon.

KIASMA-KAUPPA

Näyttelyluettelot, kirjoja, lehtiä sekä Kiasma-tuotteita myytävänä Kiasma-kaupassa.
Avoinna ti 9–17, ke–su 11–19.
p. (09) 1733 6505.

CAFÉ KIASMA

Kahvilaravintola katutasossa palvelee museovieraita.
Avoinna ti 10–17, ke–su 10–21,
p. (09) 1733 6504.

KIASMAN YSTÄVÄT

Lisätietoja yhdistyksen toiminnasta
p. (09) 1733 6595.

Muutokset mahdollisia.

Suunnitelma B

”Minulle taiteen käsite on hyvin laaja. Tai toisaalta, jos taidetta katsoo kapea-alaisesti, teen paljon muutakin kuin taidetta. Viimeiset kymmenen vuotta olen toiminut insinööri maailman ja taidemaailman rajalla”, teknologian ja taiteen suhdetta pohtivista projekteistaan tunnettu Juha Huuskonen kertoo.

”Taiteen lisäksi seuran tarkasti, mitä tapahtuu muotoilun, median ja aktivismin alueilla. Tietokone on minulle väline, uskon että voisin työskennellä myös muilla välineillä. Tärkeämpää on teknologian kyseenalaistaminen, se ei ole vuosien varrella muuttunut. Mediakriittisyys on toinen keskeinen osa toimintaani. Tämä näkyy erityisesti tulevassa projektissa *Plan*B for Arkadianmäki* ja Kiasman Kontissa esillä olevassa teoksessa *The Moment of Long Now*.

Haluan rohkaista ihmisiä kyseenalaistamaan mediaa ja teknologiaa. Kyseenalaistaminen voi olla ihan konkreettista aktiivista toimintaa, mutta ennen kaikkea rohkaisten ihmisiä olemaan eri tavoin luovia osoittamalla heille mitä kaikkea teknologialla voi tehdä. PikseliÄhky-festivaalin luennoilla ja workshoppeissa olemme kertoneet kaikenlaisista ilmaisista jännittävästä työkaluista ja alakulttuurista, joita voi internetistä löytää.

Alakulttuureissa ollaan usein tekemisissä sellaisten välineiden kanssa, jotka ovat kaikkien saatavilla, eivät mitään saavuttamatonta teknologiaa. Ne toimivat internetin välityksellä, sieltä löytyy ihmisiä, tietoa ja pystyy osallistumaan. Tällaisten alakulttuurien löytäminen voi tosin olla hankalaa. Omalla toiminnallani pyrin juuri siihen, että ihmiset löytäisivät oudolta tai eksoottiseltakin vaikuttavia asioita.

Luin juuri, että peruskoulu- ja lukiotasolla on opetuksen tulossa medialukutaitoa kehittävää opetusmateriaalia, jossa viestintäteknologia linkitetään oppiaineisiin. Koen tuollaisen opetuksen valtavan tärkeäksi. Viimeaikoina kulttuurin ja taiteen ymmärrykselle ja toisaalta teknologian

ymmärrykselle on ollut paljon kysyntää. Koko ajan tehdään päätöksiä ja teknologia kehittyi, mutta on asioita, joita ei ole ehditty kulttuurin kannalta käsitellä ja kyseenalaistaa.

Monet projektini lähtevät jostain tosi pienestä jutusta, esimerkiksi PikseliÄhky käynnistyi englanninkielisestä sanasta PixelAche, jota ennustettiin tulevaisuudessa käytettävän kuvaamaan monotonisen median yliannostusta. Plan*B -projekti syntyi, kun mietin Eduskuntataloon liittyyvä ristiriitaa. Se on demokratian tyyssija, mutta sulkee arkkitehtuurillaan ihmiset pois. Interaktiivinen projisoitu eduskuntatalo tuntui mielenkiintoiselta ajatukselta, joka sitten piti kyseenalaistaa. Kyseenalaistusvaiheessa mukaan tulee muita ihmisiä, lopputulos on ison ihmisjoukon hyvien ideoiden summa. Kolmannessa vaiheessa tehdään jotain. Juuri ‘tehdään jotain’ on ollut minulle viimeiset kymmenen vuotta tärkein slogan. Asioita voi pohtia ja pyörittellä loputtomiin, mutta on eri asia toteuttaa visiot ja asettaa tulos yleisön ihmeteltäväksi.

Julkisuudessa keskustellaan usein, pitäisikö jostain asiasta järjestää kansanäänestys. Se on yksi tapa, jolla voimme ilmaista mielipiteemme, julkisen mielipiteen konkreettinen muoto. Olen kutsunut Plan*B for Arkadianmäki -projektiin seitsemän ryhmää, jotka ovat taiteen ja kulttuurin saralla käsitelleet demokratiaa, valtiomuotoja ja julkista mielipidettä, ja tarjonnut heille mahdollisuuden kysyä minkä tahansa kysymyksen kansalta. Kahdeksanneksi aiheeksi kuka tahansa voi ehdottaa jotain aihetta ja sitten siitä äänestetään. Äänestykset poikkeavat perinteisestä kansanäänestyksestä siinä, että vastaukset tulevat olemaan monimutkaisempia kuin kyllä ja ei.” □

■ info

Plan*B for Arkadianmäki

Kansanäänestykset toteutetaan 24.1.–6.2. Äänestysaikana järjestetään myös tapahtumia ja keskustelutilaisuuksia.

www.julkinenmielipide.fi

PikseliÄhky

PikseliÄhky-festivaali tarjoaa erilaisia näkökulmia Dot Org -boomiin, ruohonjuuritason verkostoihin, jotka kehittävät ja kyseenalaistavat mediaa ja teknologiaa. Kiasma-teatterissa 14.–17.4. järjestettävä tapahtuma koostuu mm. audiovisuaalisista konserteista, interaktiivisesta elokuvasta ja elektronisesta musiikista.

www.pixelache.ac

Kuka ansaitsee rangaistuksen?

Antiikin myytissä metsästäjä Aktaion näkee metsästyksen neitsytjumalattaren Artemiin kylpemässä alastomana lähteessä. Artemis rankaisee metsästäjää muuttamalla hänet kauriiksi, joka kuolee omien ajokoiriensa hampaisiin.

■ info

Zero Visibility Corp
...it's only a rehearsal
2.-3.3. Kiasma-teatteri

Koreografia: Ina Christel Johannessen; valot ja lavastus:
Jens Sethzman; tanssi: Line Tørmoen, Dimitri Jourde;
musiikki: Murcof; teksti: Ovidius.

Liput 15/12 euroa

Ovidius kertoo tarinan *Muodonmuutoksia*-kokoelmassaan. Aktaion ei tiedä rangaistuksensa syytä, takaa-ajajasta tulee takaa-ajettu. Kertomus on hämmentävä. Ansaitsiko Aktaion rangaistuksensa? Artemis hallitsi kesyttämätöntä luontoa, mutta nykyään voisi pohtia, hallitsiko hän myös mielen villimpää puolta.

Norjalaisen **Zero Visibility** -ryhmän teoksessa *...it's only a rehearsal* tutustumme kahteen ihmiseen, mieheen ja naiseen – rakastavaisiin. Voimakkaassa ja tiivistunnelmaisessa tanssissa heidän suhteensa luonne paljastuu katsojalle fyysisyyden kautta, ei näyttämöllisten tai esittävien elementtien välityksellä. Kertooko esitys antiikin tarinan? Entä kuinka palkitsemme tai rankaisemme heitä, jotka näkevät meidät paljaimillamme?

Ryhmän teoksia parhaiten kuvaavia termejä ovat toiminta, visuaalisuus ja älyllisyys. Päämääränä on luoda katsojille monitasoinen nautinto. Esitysmateriaalia ryhmä kerää muun muassa elokuvakohtauksista ja journalistisista lähteistä. Zero Visibility suosii pelkistettyä visuaalista estetiikkaa ja käyttää teoksissaan uutta kokeellista elektronista musiikkia.

Koreografi **Ina Christel Johannessen** ja kuvataiteilija **Jens Sethzman** perustivat Zero Visibilityn vuonna 1996. Ryhmän teos *Hunt Out* valittiin Ballet Internationalin vuoden 2000 vuosikirjan kriitikkokatsauksessa vuoden innovatiivisimmaksi teokseksi. Johannessenille myönnettiin teoksesta *Confession Time* vuonna 2002 Norjan kansallisen tanssi- ja teatteriverkoston näyttämötaiteen palkinto. □

Uusi

päiväkirja / muistikirja / vieraskirja /
luonnoskirja / kiiltokuvakirja

Charlotte Gyllenhammar Fall I

Kiasma-kaupasta 13 e

Dagmar

www.dagmar.fi

Taide liikkuu rajoilla

Mikä on taidetta ja millä ehdoilla? Onko taidemaailman hyväksyntä välttämätön edellytys taiteelle? Millaisilla rajoilla taide liikkuu? Olisiko aika herätellä keskustelua niistä näkymättömistä asenteista, jotka rajaavat ammattitaiteen ja toisen taiteen omiksi alueikseen.

Petri Martikainen: Kotka

■ info

Omissa maailmoissa – toinen taide
14.5.–21.8.
Viides ja 4. kerros

Viime aikoina ns. outsider-taide tai itseoppineiden taide – toinen taide – on herättänyt Suomessa lisääntyvää kiinnostusta sekä taiteilijoissa että taidepiireissä. Kiasmassa kesällä nähtävä ryhmänäyttely on laajasti kansainvälistä ja suomalaista toista taidetta esittelevä syväluotaus nykyaikaisen taiteen reunalla ja sen ulkopuolella kulkevaan omaehtoiseen taiteeseen.

Näyttely pohtii samalla rajaa taidemaailman marginaalissa toimivien, mutta kuitenkin sen sisäpuolella työskentelevien taiteilijoiden ja ulkopuolisten välillä sekä eroa harrastajataiteen ja outsider-taiteen välillä. Samalla näyttely valottaa myös outsider-taiteen historiallista perspektiiviä.

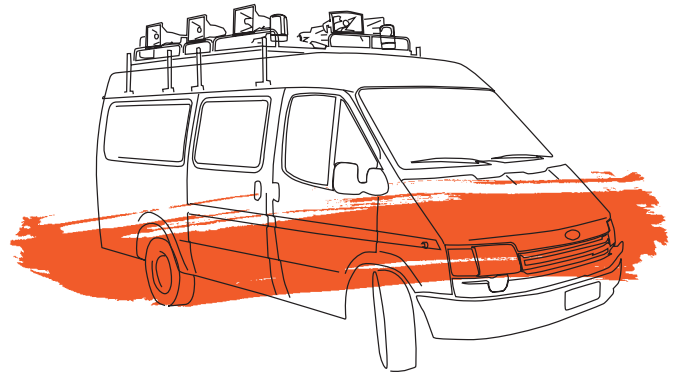
Tämä omiin oloihinsa taidemaailman epämääräiseen periferiaan jätetty taide ilmentää muun muassa hämmästyttävää käden-taitoa, vallatonta fantasiaa, älyllistä oivaltavuutta, huumoria ja yhteiskuntakritiikkiä, mutta myös tuskaa, traumoja, pelkoja, eristyneisyyttä ja pakonomaista maniaa.

Muulla maailmassa Art Brut, Outsider Art tai suomalaisittain toinen taide on akateemisen tutkimuksen kohteena ja sille on rakennettu museoita. *Omissa maailmoissa* -näyttelyn kautta toinen taide tuodaan taiteesta käytävän keskustelun piiriin myös Suomessa.

TARINOITA TEKIJÖISTÄ

Omissa maailmoissa -näyttelyn yhteydessä yleisölle esitellään paitsi teoksia, myös tekijöitä, joiden luomat maailmat ovat läsnä sekä dokumentteina että taiteilijateksteinä. Yksi näyttelyn taiteilijoista on nuoremman polven itseoppinut nykykansantaiteilija **Petri Martikainen**.

Petri Martikainen kirjoittaa, veistää, maalaa ja rakentaa. Hän käyttää kierrätys- ja jättemateriaalia ja höyryttää sitä halparihkamalla ja loputtomalla kuvallisella mielikuvituksellaan. Martikainen on kiinnostunut teosofiasta ja mystiikasta, eri maiden kulttuureista, taiteesta ja tavoista. Hän ottaa teoksiinsa vaikutteita mm. Intiasta, Etelä-Amerikasta ja Kiinasta, kristinuskosta, hinduilta ja kongfutselaisuudelta. □

Kierreltyään lukuvuoden verran Keski-Suomen ja Pirkanmaan kouluja Kiertokoulu uskaltautui myös Suomen rajojen ulkopuolelle.

Kiasman kiertokoulu maailmalla

Ensimmäinen kutsu tuli Vilnaan, tarkemmin sanottuna Euroopan maantieteelliseen keskipisteeseen Europos Parkas -veistospuiston järjestämään pohjoismaalais-balttilaiseen seminaariin. Kiertokoulun opettajan **Minna Turtiaisen** kanssa pidimme seminaarivälillä biologian tunnin aiheena huuhkaja, minkä jälkeen Minna veti työpajan biomuotokuvan tekemisestä. Vanhaa ja uutta taidetta biologian näkökulmasta tarkasteleva esitys tapahtui liettuan-kielisen tulkkauksen tahdissa, ja sen aikana tuli todetuksi, että huuhkaja ei kuulu Liettuan faunaan. Huuhkajan ääntelyn (HUU-uu) imitointi ja tunnistus sujui silti mainiosti.

Vilnan seminaarissa Kiertokoulu esiteltiin yhdessä erilaisten toiminnallisten (hands-on) taidekasvatusprojektien kanssa. Kiertokoulun biologian pajassa lähestyttiin ihmisen kuvaamiseen ja identiteettiin liittyviä kysymyksiä vertailemalla eri aikoina tehtyjä muotokuvia ja keskustelemalla tunnistettavuuden merkityksestä. Sitten tehtiin itsestä biologisiin tunnisteisiin perustuva biomuotokuva. Pääkohdeyleisö seminaarissa olivat taidekasvattajat, joille työpajan seuraaminen toimi demonstraationa työskentelytavasta. Spontaani palaute oli positiivista ja osallistujat pitivät erityisesti performanssinomaisen biologiantunnin rennosta otteesta, jolla tietoa välitettiin hauskaasti, sekä työpajan näkökulmasta ihmisen kuvaamiseen.

Kesäkuussa biologian oppitunnille joutuivat Two Way Travel -seminaarin osallistujat Tate Modernissa, toisessa taide-elämän eurooppalaisessa keskuksessa. Engage-taidekasvatusjärjestön tapahtumassa keskiössä olivat erilaiset liikkuvat ja kiertävät projektit. Tällaisia olivat mm. espanjalainen taidebussi, joka kiersi maakuntaa kertomassa uudesta museosta ennen sen avautumista,

sekä Skotlannissa matkaava pyörillä kulkeva galleria, jota kunnat voivat tilata luokseen määräajaksi. Brittiläisistä taidekasvattajista ja museopedagogeista koostuva yleisö kiitteli jälleen Kiertokoulun hauskaa "opetusta" ja koulumaailman ainealueiden risteyttämistä (huuhkajan ääntely oli litteroitu englannin ääntämyksen mukaisesti 00-hu). Keskustelua virisi myös alueellisesta tasa-arvosta ja taidekasvatusprojektien ikäryhmien valinnasta.

Toisen kerran Kiertokoulun moniaineisuusperiaate tuli esitellyksi engage-järjestön vuosiseminaarissa marraskuussa, jälleen Tate Modernissa, jossa aiheena oli koulujen ja museoiden välinen yhteistyö etenkin suhteessa opetussuunnitelmiin. Tällä kertaa englantilaiset museopedagogit joutuivat opettelemaan suomalaisen koulumaailman erikoisanastosta OPS-käsitteen. Tämän jälkeen tutuksi tuli KOPS, Kiasman kiertokoulun opetussuunnitelma. KOPSin edistämä moniaineisuuden periaate saa tukea juuri vahvistetusta uudesta opetussuunnitelmasta, jossa aineiden välisiä rajoja ylitetään mm. aihekokonaisuuksien avulla. Vastaavanlaisia pyrkimyksiä luovuuden tukemiseen ja uusien lähestymistapojen etsimiseen taiteesta löytyy myös Englannista, missä hallitus ja erilaiset organisaatiot ovat tehneet lukuisia aloitteita ja perustaneet rahastoja koulujen ja museoiden innovatiivisten hankkeiden tukemiseksi.

□ **Kaija Kaitavuori**
KYT (Kiertokoulun ylitarkastaja)

■ info

Kiasman kiertokoulu on valtakunnallinen projekti, joka toteutetaan energiayhtiö Vattenfall Oyj:n tuella.

Lisätietoja

www.kiasma.fi/kiertokoulu

Tulossa

Taiteilijan talossa

Taiteilijan talo yhdistää kuusi nuorta taiteilijaa neljästä EU-maasta. Talo kertoo kustakin taiteilijasta, heidän töistään ja asioista jotka he kokevat tärkeiksi.

Suomesta, Tanskasta, Liettuasta ja Italiasta kotoisin olevat taiteilijat matkustavat esittelemään taidettaan toiseen museoon. Vierailu kestää kolme päivää. Taiteilijan talo on kussakin museossa esillä noin neljä viikkoa, jonka aikana sitä voidaan käyttää museon pedagogisessa työssä.

Taiteilijan talon taustalla on EU-rahoitteinen eurooppalaisten museoiden välinen verkottumisprojekti Didart 2. Sen päämääränä on edistää kanssakäymistä museoiden pedagogisten osastojen välillä ja esitellä eri maiden nuoria taiteilijoita erityisesti nuorelle yleisölle.

Suomesta projektiin on valittu taiteilija **Tellervo Kalleinen**, joka esittelee työskentelyään Italian Roveretossa. Suomeen saapuu video- ja performanssitaiteilija **Anna de Manincor**, jonka teoksia esittelevä Taiteilijan talo on nähtävillä Kiasman Takaikkunassa. □

Anna de Manincor

Taiteilijan talo

21.4.–15.5. Takaikkuna

www.didart.net

CHRISTOPHER BURKE Courtesy Chem & Read, New York, 2003

Itävaltalainen taiteilija Otto Zitko toteuttaa Studio K:hon seinäpiirustuksen, joka jatkaa ajatuksellisesti samaa viivaa, jonka piirtämisen Zitko aloitti jo 1980-luvulla.

Otto Zitko

18.2.–22.5. Studio K

www.zitko.at

MITÄ NYT.
MITÄ NYT.
MITÄ SEURAAVAKSI.

HELINGIN SANOMAT
NYT

Nyt-liite joka perjantai Helsingin Sanomien mukana ja Nyt.fi verkossa joka päivä.

Laivamatka Tonavalla

Péter Forgács on unkarilaisen dokumenttielokuvan ja mediataiteen keskeisiä tekijöitä. Forgács tunnetaan elokuvamateriaalin uusiokäyttäjänä. *Tonava exodus*ssakin käytetään löydettyä kaitafilmmateriaalia toisen maailmansodan ajan kahdesta exoduksesta. Toisen tekivät Slovakian juutalaiset pitkin Tonavaa etelään Mustanmeren kautta kohti Palestiinaa. Toinen exodus tapahtui samalla laivalla vastavirtaan. Silloin Romanian saksalaiset pakenivat isiensä syntymämaahan. Laivan kapteeni **Nandor Andrásovits** kuvasi elämää Euroopan syvissä kriisipesäkkeissä kulkevalla laivalla.

Installaatiossaan Forgács on jakanut tarinat eri valkokankaille, joilla sama tilanne nähdään eri näkökulmista. Vaikka emme koskaan voi ymmärtää sotaa, sodan arkipäivän muistot jäävät vahvasti elämään. Péter Forgács kysyykin teoksellaan, mitä on muisti, muistin tulkinta, muistojen alkuperä ja niiden uudelleentulkinta.

Tonava exodusen materiaalista tehty elokuva *The Danube Exodus* (1998) sai parhaan dokumentin palkinnon Unkarin elokuvaviikoilla. □

Péter Forgács

Tonava exodus

11.2.–15.5. Kontti

www.danube-exodus.hu

Sävellys nimeltä Kiasma-teatteri

Mikko Hynnisen teoksen *Kiasma-teatteri* idea on yksinkertainen: esitys, jossa ei ole soittajia eikä soittimia, vaan ainoastaan Kiasma-teatterin tyhjä sali, jonka ääniä käytetään teoksen materiaalina. Minimalisesta lähtökohdasta otetaan kaikki irti. Hynninen vahvistaa mikrofoneilla salin näyttämömekaniikan äänet nosturilaitteista loisteputkien sirinään ja ilmastoinnin hurinaan.

Keskeistä teokselle on näyttämöllinen dramaturgia ja meditatiivisuus. "En halunnut tehdä teosta, joka saa kuulijat päivittelemään että 'oho, noinko näppärästi tavallisilla esineillä voikin tehdä musiikkia!' Kiinnostavampaa yrittää kääntää yleisön katse musiikista toisaalle, läsnäoloon ja tyhjään tilaan", Hynninen kertoo.

Teatterikoulusta ääni- ja valosuunnittelijaksi valmistuneen Hynnisen tyyliin kuuluu lisäksi mehevä audiovisuaalisuus ja näyttämöllisen dramaturgian pitkälle viety työstäminen. Hänen teoksensa lähtevät liikkeelle käsitteellisistä ideoista. Hynninen nimeää itseensä eniten vaikuttaneeksi taideteokseksi **Robert Morrisin** *Box with the Sound of its Own Making* ("Laatikko jossa on sen valmistamisen ääni"). Se on puulaatikko, jonka sisältä kuuluu sahaamisen ja vasaroinnin ääniä.

Kiasma-teatteri sai ensi-iltansa vuoden 2004 Avanto-festivaalilla. □

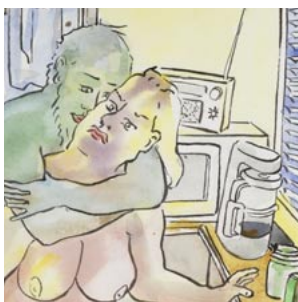
Kiasma-teatteri

10., 12., 16., ja 18.3. klo 19

Liput 12/8 euroa

- 02 **Tyhjästä ja täydestä maisemasta**
Heli Rekula puhuu teoksistaan.

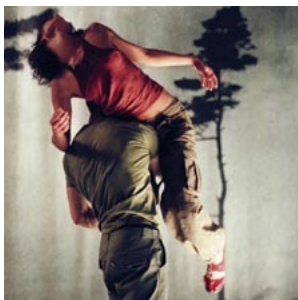
- 06 **Aarnen ja Arjan arjessa**
Mitä tekee yhden pariskunnan elämää kertaava teossarja yhteiskunnan uutta poliittisuutta pohtivassa kokoelmanäyttelyssä? Sarja ei välitä vakavaa maailmankuvaa eikä huolta muusta kuin omasta jokapäiväisyydestään. Mutta se vie meidät juuri sinne mistä suvaitsevaisuus alkaa – omiin olohuoneisiimme, pohtii vastaava museolehtori Riikka Haapalainen.

- 8 **Taide on osa ihmisyyttä**
Kiasma valmistele laajaa kansainvälistä nykyaiteen katselmusta. ARS 06 avautuu vuoden päästä tammikuussa. ARS-näyttelyt ovat kukin omana aikanaan nostaneet esiin kuvataiteen keskeisimpiä ilmiöitä.

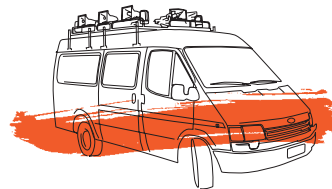
- 09 **Kiasman kevät**

- 13 **Kuvassa Juha Huuskonen**

- 014 **Kuka ansaitsee rangaistuksen?**
Norjalainen Zero Visibility -ryhmä esittää Ovidiuksen kirjoittamaa tarinaa.

- 16 **Kiasmassa etsitään taiteen rajoja**
Mikä on taidetta ja millä ehdoilla?

- 17 **Kiertokoulu maailmalla** ♦

Kiasma-lehti | Julkaisija: Nykyaiteen museo | Vastaava toimittaja: tiedotuspäällikkö Piia Laita 09-1733 6507 | Toimitussihteeri: tiedottaja Päivi Oja 09-1733 6534 | Verkkototeutus: verkkomediasuunnittelija Justus Hyvärinen 09-1733 6532 | Toimituksen osoite: Kiasma, Nykyaiteen museo, Mannerheiminaukio 2, 00100 Helsinki | Puh. 09-173 361, Fax 09-1733 6503 | Internet: www.kiasma.fi | E-mail: kiasma-lehti@kiasma.fi | ISSN 1455-173X | Ulkoasu: Timo Vartiainen | Painopaikka: F.G. Lönnberg | Toimitus ei vastaa ohjelmisto-aikatauluihin tulleista muutoksista. | YHTEYSHENKILÖT | Museonjohtaja Tuula Karjalainen, Museonjohtajan assistentti Tuula Vuorio, 09-1733 6516, Fax 09-1733 6574 | Näyttelyt: erikoissuunnittelija Perttu Rastas 09-1733 6538 | Kiasma-teatteri: tuottaja Virve Sutinen 09-1733 6511 | Yhteistyöpäällikkö Markkinointi & sponsorointi Annukka Klinge 09-1733 6653 | Ulosvuokraukset, yritysyrityskoordinaattori Päivi Hilska, 09-1733 6668 | Opasvaraukset: 09-1733 6509 | Kiasman Ystävät ry 09-1733 6595 | Nykyaiteen museo Kiasma kuuluu Valtion taidemuseoon

HELSINGIN SANOMAT

VATTENFALL